

प्रश्नपत्रिका क्र.

770853

कोड : ३०२

माध्यम : उर्दू

महाराष्ट्र राज्य विद्याक पात्रता परीक्षा, २०१६

(MAHATET)

पेपर II (इ. इंग्रीजी ते इ. इंग्रीजी)

बैठक क्रमांक

परीक्षा विनांक : १६/०१/२०१६

वेळ : दुपारी २.०० ते सायंकाळी ४.३०

2 3 0 1 3 2 0 0 4 8

एकूण गुण

१५०

एकूण पृष्ठे

३०४

प्रश्नपत्रिका सोडविण्यापूर्वी कृपया खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

सूचना :

- १) प्रश्नपत्रिकेमध्ये सलग एकूण १५० प्रश्न असून ते सोडविण्यासाठी उमेदवारास अटीच तास वेळ देण्यात आलेला आहे. प्रत्येक प्रश्नास एक गुण आहे. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उर्दू माध्यमाच्या परीक्षार्थ्याना हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेली व डीटीपी केलेली एकत्रित प्रश्नपत्रिका देण्यात येत आहे. प्रश्नाचे उत्तर निश्चित कराताना हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेले प्रश्न व डीटीपी केलेले प्रश्न या दोहोचा संदर्भ घ्यावा. दोन्हीमध्ये तफावत किंवा विसंगती आढळल्यासं हस्तलिखित स्कॅनिंग केलेले प्रश्न प्रमाण मानले जातील.
- ३) प्रत्येक प्रश्न वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचा असून प्रश्नाच्या खाली उत्तराचे पर्याय दिलेले आहेत. उत्तर नोंदविताना चार पर्यायांपैकी बरोबर उत्तर असलेल्या पर्याय क्रमांकाच्या वर्तुव्याला काळ्या/निव्या शाईच्या बॉलपेनने पूर्णपणे संगवून उत्तर देणे आवश्यक आहे. अर्धवट रंगवलेले वर्तुल, खाडाखोड अथवा एकाच प्रश्नासाठी दोन उत्तर दर्शविलेली असतील अशा उत्तरांना गुण दिले जाणार नाहीत. पेनिसलीने नोंदविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

प्रश्नपत्रिकेमध्ये खालीलप्रमाणे विवरित होण्यात आहेत.

माध्यम

- भाग - A : भाषा १ व २ - प्रश्न-क्रमांक १ ते ६० - ६० गुण (इंग्रीजी किंवा मराठी) व उर्दू
- भाग - B : बालभानसभास्व व अध्यापनशास्व - प्रश्न-क्रमांक ६१ ते ९० - ३० गुण उर्दू
- भाग - C : गणित व विज्ञान किंवा

सामाजिक शास्त्रे

- प्रश्न-क्रमांक ९१ ते १५० - ६० गुण उर्दू

- ४) एकदा दिलेले उत्तर बदलता येणार नाही.
- ५) प्रश्नाला दिलेले पर्याय अचूक उत्तराच्या सदृश असतात. त्यामुळे सर्वांत अचूक उत्तराच्या वर्तुव्याला गिरविणे आवश्यक आहे, याची परीक्षार्थ्याने नोंद घ्यावी.
- ६) प्रत्यक्ष परीक्षा झाल्यानंतर एक आठवड्याचे आत संभाव्य उत्तरसूची जाहिर करण्यात येईल. प्रश्नपत्रिकेमधील प्रश्नांबाबत प्राप्त आढऱ्यांनुसार कोणत्याही कारणामुळे प्रश्न (प्रश्न व पर्यायी उत्तरे) चुकीचे आहेत असे आढळल्यास व परिषदेच्या तज्ज्ञ समितीने ते मान्य केल्यास ते प्रश्न रद्द करून उर्वरित प्रश्नांच्या गुणांवर आधारित तज्ज्ञ समितीने निश्चित केलेल्या निश्चित सूत्रानुसार अचूक प्रश्नांच्या गुणांनुसार पात्रता जाहिर करण्यात येईल.
- ७) परीक्षार्थ्याने आपला बैठक क्रमांक त्यांना पुरीविलेल्या प्रश्नपत्रिकेवर नोंदवावा.
- ८) प्रश्नपत्रिकेत कोणत्याही प्रश्नांच्या उत्तराची नोंद करू नये. उत्तरपत्रिकेचा, प्रश्नपत्रिकेचा कोणताही भाग वेगव्य करू नये.
- ९) कच्चे काम करण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटच्या पानावर दिलेल्या कोन्या जागेचा वापर करावा.
- १०) परीक्षार्थ्याने प्रश्नपत्रिकेचा व उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक स्वाक्षरी पटावर लिहिणे आवश्यक आहे.
- ११) परीक्षा प्रवेशपत्राची मागणी केल्यास पर्यवेक्षकाकास दाखवावे.
- १२) उत्तरपत्रिका देताना उत्तरपत्रिकेची Carbonless प्रत परीक्षार्थ्याने परीक्षा झाल्यानंतर परत घेऊन स्वाक्षरी पटावर दुसरी स्वाक्षरी करावी. दुसरी स्वाक्षरी नसल्यास त्याने उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकाकडे दिलेली नाही असे समजाव्यात येईल.
- १३) पर्यवेक्षकाच्या सूचनेशिवाय परीक्षागृह सोडू नये.
- १४) परीक्षार्थ्याने परीक्षा चालू असताना अथवा परीक्षा संपल्यानंतर परीक्षेसंबंधी कोणतेही साहित्य परीक्षागृहाबाबेहे नेत्यास / नेत्याचे निर्दर्शनास आल्यास त्याची या परीक्षेतील उमेदवारी रद्द होईल. त्याचबरोबर त्यांचेविरुद्ध मार्तीय दंडसंहिता (IPC) अंतर्गत कारवाई करण्यात येईल.

*Read the following passage carefully and select the most correct answers of the given questions :
[Q. Nos. 1 to 5]*

No doubt, the 'green revolution' has led to self-sufficiency in food production but it has also brought with it the formidable problem of poisoning of food grains and other eatables. This is caused by excessive use of chemicals on crops and pesticides residues. It has also created havoc by exterminating the species of useful parasites and viruses which keep pests under control. Scientists are now worried about the resurgence of such formidable pests in menacing proportions which seem to undermine all that they have achieved in agricultural production.

indiresult.in whatsapp - 9352018749

5. Which one of the following statements best reflects the underlying implication of the passage ?

- (1) Man's efforts to control nature to his advantage has always created unseen danger side by side.
- (2) Research in one area leads to a challenge for further research in the same field.
- (3) At present, research in preservation of agricultural production is at the cross roads.
- (4) The excessive use of chemicals and pesticides is dangerous.

6. Choose the correct 'prepositions' in the given sentence.

Pune city recorded 41.8 mm. rain ..... the three hours ..... 5.30 pm. and 8.30 pm.

- (1) at, in
- (2) in between
- (3) between, in
- (4) on between

7. Select the suitable articles in the given sentence :

England is _____ Island surrounded by _____ English channel.

- (1) the, the
- (2) a, the
- (3) an, the
- (4) an, a

8. Find out the word with the correct spelling :

- (1) Miscellaneous
- (2) Misscelanious
- (3) Miscelaneous
- (4) Misscellanious

9. Name the part of speech of the underlined word :

Alas ! He is dead in the accident

- (1) Pronoun
- (2) Conjunction
- (3) Adjective
- (4) Interjection

10. Fill in the blank with most suitable pronoun :

_____ had no finery except her wedding ring.

- (1) He
- (2) They
- (3) We
- (4) She

11. Choose the one which can be substituted for the given sentence :

Specialist in disorders of the nervous system.

- (1) neurologist
- (2) orthopaedist
- (3) dermatologist
- (4) gynaecologist

12. Identify the figure of speech in the following line :

The soul was like a star and dwelt apart.

- (1) Antithesis
- (2) Metaphor
- (3) Simile
- (4) Personification

13. Identify the part of the sentence which has an error :

No sooner did / the teacher enter / the class, the children / stopped shouting /

A B C D

- (1) A (2) B (3) C (4) D

14. Name the underlined 'Clause' in the given sentence :

We realised the condition in which we were living in all these days.

- (1) Noun clause (2) Adjective clause
(3) Adverb clause of manner (4) Adverb clause of place

15. Choose the correct alternative to fill in the blanks :

The army _____ called to carry _____ rescue operation.

- (1) have been, out (2) has been, out
(3) are, in (4) are being, over

16. Choose the one which is the nearest in meaning to the underlined word in the sentence :

The parrot was not denied the joys of arboreal life.

- (1) living in desert (2) living on the sea
(3) living in trees (4) living in sky

17. Select the one which best expresses the same sentence in passive voice. Many primitive people had used of pictorial symbols.

- (1) Pictorial symbols have been used by many primitive people.
(2) Pictorial symbols had used by many primitive people.
(3) Pictorial symbols had been used by many primitive people.
(4) Pictorial symbols were used by many primitive people.

18. Rearrange the given parts of the sentence which are labelled P, Q, R and S so as to form the complete meaningful sentence. Choose one of the following correct sequences.

I met the old man born in the rich family / near our town / of the river /

P

Q

R

living on the bank /

S

- (1) PSRQ (2) SPQR (3) RPSQ (4) PRQS

indiresult.in whatsapp - 9352018749

19. Choose the most correct alternative which best expresses 'Indirect Narration' :
The mother said to Sadhana "Why are you nervous today?"
(1) The mother asked Sadhana why she were nervous that day.
(2) The mother asked to Sadhana why she was nervous that day.
(3) The mother asked Sadhana why she was nervous that day.
(4) The mother said the Sadhana why she was nervous that day.

20. Choose the correct use of Modal Auxiliary expressing 'a habitual action in the past'.
(1) He might play football in his youth.
(2) He could play football in his youth.
(3) He would play football in his youth.
(4) He should play football in his youth.

21. Choose grammatically correct sentence from the given sentence :
(1) Unless we cannot imagine a future, we cannot create it.
(2) Unless we can imagine a future, we cannot create it.
(3) Unless we can imagine a future, we can create it.
(4) Unless we cannot imagine a future, we cannot create it.

22. The young one of the 'deer' is called :
(1) colt   (2) fawn   (3) cub   (4) whelp

23. Select Antonym of 'Bleak' :
(1) bright   (2) confusing   (3) uncertain   (4) grim

24. Choose the correct use of 'Not only ..... but also' in the given sentence :
She was both humbled and exalted before my eyes.
(1) He was not only both humbled but also exalted before my eyes.
(2) He was only humbled but also exalted before my eyes.
(3) He was not only humbled but exalted before my eyes.
(4) He was not only humbled but also exalted before my eyes.

25. Select the correct simple sentence for the given sentence :

My mother and I discussed the news and built bond with the large universe.

- (1) My mother and I discussed the news and we built bond with the large universe.
- (2) Discussed the news, my mother and I built bond with the large universe.
- (3) Discussing the news, my mother and I had built bond with the large universe.
- (4) Discussing the news, my mother and I built bond with the large universe.

26. Choose the one which best expresses the meaning of the underlined phrase in the given sentence :

He burnt the midnight oil to pass the I.A.S. examination.

- (1) Studied hard inspite of difficult situation
  - (2) Used a lot of fuel
  - (3) Worked late into the midnight
  - (4) Worked every night
27. Select the grammatically correct sentence :
- (1) One of my friends is a lawyer.
  - (2) His cousin brother is a judge.
  - (3) Three students helped each other.
  - (4) They have arrested him yesterday.

28. Choose the correct use of present perfect continuous tense of the given sentence :

We have tried various home-spun remedies.

- (1) We are trying various home-spun remedies.
- (2) We had been trying various home-spun remedies.
- (3) We had tried various home-spun remedies.
- (4) We have been trying various home-spun remedies.

29. Choose the most suitable alternative to make the sentence grammatically correct :

When I reached the station .....

30. Choose the grammatically correct sentence :

- (1) Neither of the two brothers are sure to pass.
  - (2) Neither of the two brothers were sure to pass.
  - (3) Neither of the two brothers is sure to pass.
  - (4) Neither of the two brothers have sure to pass.

OR

[O. Nos. 1 to 30]

PART - A : MARATHI

1. पुढील जोड्यांमधून योग्य जोडी ओळखा :

  - मूकनायक - श्रीपाद कृष्ण कोहळटकर
  - पुण्यप्रमाण - अ. के. अत्रे
  - उद्याचा संसार - विश्राम बेडेकर
  - शाकुंतल - राम गणेश गडकरी

2. पुढीलपैकी कोणता शब्द विसर्गसंधी नाही ?

  - निरंतर
  - निष्कारण
  - निशान्त
  - निराकार

3. तृतीया तत्पुरुष समासाचे उदाहरण ओळखा :

  - राजप्रासाद
  - विषयुक्त
  - ग्रामदैवत
  - पूजाअर्चा

4. अन्य भाषेतून मराठीत आलेल्या नाटकाचे नाव ओळखा :

  - गिधाडे
  - रणदुंदुभि
  - अजब न्याय वर्तुळचा
  - तो भी नहेच

5. ‘मनाने तरुण असलेल्यांच्या नजरा नेहमीच भविष्याचा वेद घेत असतात.’ या वाक्याचा काळ ओळखा :

  - साधा भविष्यकाळ
  - अपूर्ण वर्तमानकाळ
  - रीती वर्तमानकाळ
  -

indiresult.in whatsapp - 9352018749

6. योग्य अकारे केलेले अनेकवचन ओळखा :
- (1) पाऊले   (2) पेले   (3) भांडे   (4) सतरंजे
7. 'पूणामायची लेकर' ही कावंबरी कोणी लिहिली आहे ?
- (1) प्रकाश आमटे   (2) रणजित देसाई   (3) श्री ना. पेडसे   (4) गो. नी. दांडेकर
8. सभार्थी शब्दांची चुकीची जोडी ओळखा :
- (1) आभा - तेज   (2) पराक्रम - मर्दुमकी
(3) अवांचित - अलांचित   (4) मेध - नीव
9. 'रुकार' या शब्दाचा योग्य विरुद्धार्थी शब्द ओळखा :
- (1) नकार   (2) देकार   (3) आकार   (4) विकार
10. 'कोलंबसाचे गर्वगीत' ही काव्यरचना कोणाची आहे ?
- (1) गोविंदाग्रज   (2) कुसुमाग्रज   (3) माथवानुज   (4) केशवसुत
11. अधोरेखित शब्दाची विभक्ती ओळखा :
- 'कोळ्हापुराहून बंगलोरला पोहचायला बरेच तास लागतात.'
- (1) षष्ठी   (2) सप्तमी   (3) द्वितीया   (4) पंचमी
12. स्त्रीर्लिंगी शब्द ओळखा :
- (1) घडवंची   (2) घोर   (3) घंगाळ   (4) घाव
13. गटात न बसणारे नाव ओळखा :
- (1) गंगाधर गाडगील (2) अरविंद गोखले (3) मिलिंद बोकील (4) पु. भा. भावे
14. धातुसाधित विशेषण ओळखा :
- (1) नासका   (2) चतुर   (3) एकटे   (4) सुती
15. केवलअयोगी अव्यय ओळखा :
- (1) म्हणजे   (2) वाहवा   (3) किंवा   (4) आणि
16. पुढील शब्दांमधून लेखननियमानुसार अचूक शब्द ओळखा :
- (1) युगान्नयुगे   (2) युगप्रवृतक   (3) परवर्षता   (4) विद्वतापूर्ण

indiresult.in whatsapp - 9352018749

[302/9]

indiresult.in whatsapp - 9352018749

(4) अनीय

17. पुढील शब्दांमधून संस्कृत उपसर्ग ओळखा :

(1) दर (2) आड (3) परा

18. पुढील शब्दांमधून फारसी प्रत्यय ओळखा :

(1) वार (2) बद (3) की (4) अव

19. 'लंबलचक कांटाळव्याणे भाषण' या अर्थाचा वावअचार ओळखा :

(1) उंबराचे फूल (2) थंडा फराळ
(3) एरंडाचे गुहाळ (4) अकलेचा खंदक

20. कृतज्ञनेची अवृत्ती वर्शीविणारी म्हण ओळखा :

(1) पै दफिणा लक्ष प्रदफिणा
(2) अगं अंग म्हशी, मला कुठे नेशी
(3) बुडत्याचा पाय खोलात
(4) गरज सरो वैद्य मरो

21. 'झाडावरती चेंडु लटकले, शेतामधूनी बैटी

म्हणाल ते ते सारे होते, उणे न कोरे काही.'

या काव्यपंक्तीतून कोणता रस प्रत्ययाला येतो ?

(1) करुण (2) अवृभुत (3) बीभत्स (4) हास्य

22. 'चाल्ला पुढे तो, काय ऐट, आनंद !

अग्नीचा ओहळ ओहळ्यां जणु मंद.'

आ काव्यपंक्तीतील अलंकार ओळखा :

(1) उत्त्रेक्षा (2) उपमा (3) रूपक (4) व्यतिरेक

23. पुढील वाक्यांमधून प्रश्नार्थक नसलेले वाक्य ओळखा :

(1) काय कमालाची बेपवाई वाखवतात लोक

(2) कोण कोण खाणार आईस्क्रीम

(3) कशाला हा नसता उघोग केलास तू

(4) आहे कुठे तुमचे गाव

indiresult.in whatsapp - 9352018749

[302/10]

indiresult.in whatsapp - 9352018749

24. पुढीलपैकी कोणत्या नावाचा प्रयोग असू शकत नाही ?

  - अकर्मक कर्तरी
  - सकर्मक कर्तरी
  - कर्मकर्तरी
  - अकर्मक कर्मणी

25. चुकीच्या पद्धतीने केलेले सामान्य रूप ओळखा :

  - जहरी
  - रूपा
  - विहिरी
  - प्रवाहा

26. सामान्यनाम नसलेला शब्द ओळखा :

  - तळ
  - कुरण
  - वाढू
  - सुवर्णा

27. पुढील शब्दांमधून भाववाचक नाम ओळखा :

  - शूर
  - लालित्य
  - चपळ
  - आदित्य

महात्मा फुले यांचा महाराष्ट्र आज कसा आहे ? याच महाराष्ट्रातील शासन बालविवाहांची योग्य नोंदवणी करत नसल्याचा उपका ‘कॅंग’च्या अहवालात ठेवण्यात आला आहे. 2013-14 या वर्षात 15 ते 19 या वयातील सुमारे बारा हजार मुलीचे विवाह झाले असतानाही शासनाने कमी आकडे दाखवल्याचे कॅंगचे म्हणणे आहे. 2010 ते 2013 या काळ्यत राज्यात फक्त 45 बालविवाह झाल्याची नोंद सरकारदरबारी झाली आहे. ग्रामीण भागात बालविवाहप्रतिबंधक अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्याचे आदेश देऊन सहा वर्षे उलटल्यानंतर शासनाने त्याकडे लक्ष दिले. यावरुन हा प्रश्न साखरेसाठीच्या पाण्यापेक्षा किंवा शहरातील मोकळ्या जमिनीवरील झोपडपड्यांपेक्षा महत्त्वाचा नाही, असे मानणारी सत्ताधारी वृत्ती स्पष्ट होते. उत्तर प्रदेश, विहार, प. बंगल, राजस्थान आणि झासखंड या राज्यातील बालविवाहांची आकडेचारी याबदलाचे भीषण वास्तव पढे आणणारी आहे.

28. 'महात्मा फुले यांचा महाराष्ट्र' या शब्दांतून लेखकाला काय सुचवायचे आहे ?
 (1) पुरोगामित्व   (2) प्रतिगामित्व   (3) अधोगामित्व   (4) अतिगामित्व

29. 'यावरुन हा प्रश्न ..... सत्ताधारी वृत्ती स्पष्ट होते.' या विधानामागे कोणता भाव आहे ?
 (1) समाधान   (2) आश्चर्य   (3) उपरोक्त   (4) तटस्थता

30. 'मीठण' म्हणजे काय ?
 (1) विशेष   (2) अपेक्षित

indiresult.in whatsapp - 9352018749
902/111